

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ

А.І. Кудряшов

А.І. Кудряшов 2024 р.



ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття ступеня освіти магістр
на основі НРК 6 і НРК7

Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма

07 Управління та адміністрування
073 Менеджмент
Менеджмент і адміністрування

Харків 2024

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
1. Вимоги до рівня підготовки вступників.....	5
2. Зміст фахового вступного випробування у розрізі дисциплін.....	7
3. Критерії оцінювання фахового вступного випробування.....	9
4. Порядок проведення фахового вступного випробування.....	10
Рекомендована література.....	11

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А Зразок «Екзаменаційний білет».....	14
--	----

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступ на основі (основа вступу) - раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень або освітній ступінь та відповідний рівень Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК), на основі якого здійснюється вступ для здобуття ступеня вищої освіти, освітнього ступеня бакалавра - 6 рівень НРК (далі - НРК6), освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) - 7 рівень НРК (далі - НРК7)).

Фаховий іспит - форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 або НРК7, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

На навчання за програмою підготовки магістра за спеціальністю 073 Менеджмент (освітня програма Менеджмент і адміністрування) можуть вступати особи, які отримали диплом бакалавра (НРК6), магістра (спеціаліста) (НРК 7) з відповідної або іншої спеціальності та продемонстрували достатній рівень знань з тем, перелік яких винесено для оцінювання підготовленості вступника для здобуття вищої освіти.

Для проведення конкурсних фахових вступних випробувань на навчання на здобутих раніш ступенів освіти бакалавр, магістр; освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, наказом ректора ДБТУ створюються фахові атестаційні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року №1085 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Фахове вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією за програмою, затвердженою ректором ДБТУ.

Програма фахового вступного випробування складена для вступників, які вступають на навчання до Державного біотехнологічного університету за освітньо-професійною програмою магістр за спеціальністю 073 Менеджмент та передбачає оцінку базових знань осіб, що мають здобутий освітній ступінь бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, за темами фахових дисциплін, які дають можливість оцінити загальний рівень підготовки вступників до навчання за спеціальністю 073 Менеджмент.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань вступників під час вступу на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 073 Менеджмент.

Мета вступного фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань вступників, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем магістр на спеціальність 073 Менеджмент та допуску до участі у конкурсному відборі.

Умови проведення вступних випробувань. Фахові вступні випробування проводяться в усній формі, у вигляді іспиту очно або дистанційно. Іспит в усній формі проводиться не менше, ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової комісії згідно з

розкладом у день іспиту. Під час складання іспиту очно члени комісії відмічають правильність відповідей в аркуші усної відповіді, який по закінченню іспиту підписується вступником та членами відповідної комісії. Складання іспиту у дистанційній формі відбувається із застосуванням платформ Zoom (Google Meet). Інформація про результати іспиту оголошується вступникові в день його проведення.

Змістовно-методичне забезпечення вступних випробувань здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр.

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До проходження фахового вступного випробування допускаються вступники, які виконали повністю навчальний план за освітніми ступенями бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста й отримали диплом за відповідною або іншою спеціальністю.

Вступник повинен знати:

- класифікацію і функціональне призначення основних понять менеджменту підприємств;
- класифікацію та характеристики різних видів організацій, їх переваги й недоліки;
- методику розрахунків основних показників та використання методологічних інструментів з метою пізнання мінливих явищ та процесів, які впливають на стан підприємства;
- методологічні та методичні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування організацій;
- технологію прийняття управлінських рішень;
- основні принципи формування різних типів організаційних структур управління;
- чинники формування іміджу й культури організації;
- заходи з трансформації, як організації у цілому, так і її складових з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища;
- місце та значення управління персоналом у системі менеджменту організації;
- основні принципи управління персоналом у сучасній системі менеджменту підприємства;
- основні концепції та методологічні підходи до стратегічного планування;
- складові та технологію аналізу внутрішнього і зовнішнього середовища організації;
- сутність системного підходу до змісту функцій з управління персоналом;
- напрямки організаційного розвитку підприємства;
- підходи щодо управління результативністю менеджменту підприємства;
- процес розробки стратегії в організації.

Вступник повинен вміти:

- обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту;
- аналізувати змінні фактори внутрішнього та зовнішнього середовища організації;
- приймати фахові рішення у процесі організаційної та виробничої діяльності підприємств;

- розробляти стратегію розвитку організації, запроваджувати процеси організації, контролю та її реалізації;
- використовувати моделі, інструменти стратегічного планування в різних ситуаціях;
 - визначати середньооблікову чисельність працівників, здійснювати розрахунки фонду робочого часу;
 - оцінювати результати діяльності підприємства;
 - визначати беззбитковий обсяг виробництва (реалізації) продукції;
 - здійснювати економічну оцінку поліпшення якості продукції;
 - з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в організаціях;
 - налагоджувати ефективні комунікації у процесі управління;
 - розробляти технології з прийняття та реалізації обґрунтованих управлінських рішень;
 - обґрунтовувати стратегію розвитку підприємства;
 - будувати раціональну структуру кадрової служби підприємства;
 - структурувати завдання відповідно до чисельності та кваліфікації виконавців, визначити черговість робіт, розраховувати термін їх виконання;
 - володіти методами раціонального оцінювання працівників та вміти їх застосовувати в кожній конкретній організації;
 - визначати та оцінювати результативність менеджменту;
 - обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту;
- використовувати моделі, інструменти стратегічного планування в різних ситуаціях.

2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

Програма фахового вступного випробування для зарахування на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 073 Менеджмент містить основні питання за наступними темами:

1. Теорія організацій

Тема 1. Методологічні засади теорії організації

Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі

Тема 3. Організація як система

Тема 4. Організація як соціум

Тема 5. Організаційний процес

Тема 6. Теоретичні засади організації як об'єкта управління

Тема 7. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності

Тема 8. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації

Тема 9. Самоорганізація

Тема 10. Культура організації

2. Менеджмент

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту.

Тема 2. Історія розвитку менеджменту.

Тема 3. Система інформаційного забезпечення менеджменту.

Тема 4. Функції та методи менеджменту.

Тема 5. Планування як загальна функція менеджменту.

Тема 6. Організація як загальна функція управління.

Тема 7. Мотивація як загальна функція менеджменту.

Тема 8. Контроль як загальна функція менеджменту.

Тема 9. Керівництво та лідерство.

3. Операційний менеджмент

Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту.

Тема 2. Операційна система організації: поняття, склад та види.

Тема 3. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи.

Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати.

Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи.

Тема 6. Управління процесом проектування виробничих потужностей та трудового процесу.

Тема 7. Управління проектами.

Тема 8. Оперативний менеджмент операційної системи.

Тема 9. Операційна інфраструктура та організація комплексного обслуговування виробництва.

Тема 10. Контроль в системі операційного менеджменту.

Тема 11. Управління матеріальними ресурсами та виробничими запасами.

Тема 12. Управління матеріально-технічним постачанням (МТП) та збутом на підприємстві.

Тема 13. Управління продуктивністю операційної діяльності.

Тема 14. Управління якістю.

Тема 15. Управління прибутком.

4. Самоменеджмент

Тема 1. Методологічні підходи до самоменеджменту

Тема 2. Планування діяльності

Тема 3. Управління часом.

Тема 4. Управління активністю і працездатністю

Тема 5. Управління платоспроможністю

Тема 6. Стрес-менеджмент

Тема 7. Стратегічний та повсякденний самоменеджмент

Тема 8. Визначення ціннісних орієнтирів особистості

Тема 9. Управління кар'єрою менеджера в процесі самоменеджменту

5. Управління персоналом

Тема 1. Управління персоналом у системі менеджменту організацій.

Тема 2. Управління персоналом як соціальна система.

Тема 3. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації.

Тема 4. Кадрове планування в організаціях.

Тема 5. Організація набору та відбору персоналу.

Тема 6. Організування діяльності та функції служб персоналу.

Тема 7. Формування колективу організації.

Тема 8. Згуртованість та соціальний розвиток колективу.

Тема 9. Конфлікти в системі управління персоналом.

Тема 10. Оцінювання та атестація персоналу в організації.

Тема 11. Управління процесом розвитку та рухом персоналу організації.

Тема 12. Управління процесом вивільнення персоналу.

Тема 13. Соціальне партнерство в організації.

Тема 14. Ефективність управління персоналом.

6. Стратегічне управління

Тема 1. Роль стратегічного планування в системі стратегічного управління.

Тема 2. Процес стратегічного планування. Стратегічні плани, проекти, програми.

Тема 3. Формування місії та стратегічних цілей в системі стратегічного планування.

Тема 4. Визначення стратегії: підходи, принципи, визначальні фактори.

Тема 5. Стратегічний аналіз середовища як складова стратегічного планування.

Тема 6. Прогнозування та форсайт-практики в системі стратегічного планування.

Тема 7. Стратегічне планування діяльності організації на основі портфельного аналізу.

Тема 8. Ресурсне забезпечення процесу стратегічного планування розвитку організацій та формування конкурентних переваг.

Тема 9. Умови реалізації стратегічних планів.

Тема 10. Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування обчислюються (за шкалою від 100 до 200):

$$P=P1+P2+P3,$$

де P1 – оцінка за перше питання (за шкалою 0-60).

P2 – оцінка за друге питання (за шкалою 0-60).

P3 – оцінка за практичне завдання (задача, ситуаційне завдання) (за шкалою 0-80).

Результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів з урахування рівнів підготовки:

У разі отримання оцінки від 0 до 99 іспит вважається таким, який не складено і вступник до участі у конкурсному випробуванні не допускається.

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Правильність відповіді;
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
3. Вміння користуватись засвоєним матеріалом.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі усного іспиту очно або дистанційно. Для проведення вступного випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної (відбіркової) комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення вступного випробування головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється на веб-сайті Університету.

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДБТУ.

На іспиті вступник повинен пред'явити документ, який посвідчує особу (паспорт громадянина України у вигляді книжечки, ID-картка), для отримання завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить завдання з тем, вказаних у програмі фахового вступного випробування. Тривалість іспиту – до 2 астрономічних годин. Користуватися при підготовці друкованими, електронними або іншими інформаційними засобами забороняється.

Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів за правилами, вказаними в розділі «Критерії оцінювання фахового вступного випробування». Рівень знань вступника за результатами іспиту заноситься також до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами голови та членів комісії. Відомість оформляється і передається до приймальної комісії в день складання фахового вступного випробування.

Розробив: к.е.н., професор, професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Заїка С.О.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дяків О.П., Коцур А.С., Островерхов В.М., Надвиничний С.А., Шкільняк М.М., Шушпанов Д.Г. Менеджмент персоналу: навчально-методичний посібник // за заг. ред. М.М. Шкільняка. Тернопіль. 2022. 280 с.
2. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с.
3. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. — Ч. 1. — Історія менеджменту. Теорія організацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [О. В. Баєва, Л. В. Лазоренко, Н. І. Новальська та ін.]; за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. — К.: ДП “Вид. дім «Персонал», 2017. — 336 с.
4. Менеджмент: курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент» (Частина 1) / упоряд. Божидай І.І. Харків – ДБТУ, 2023. 105 с.
5. Менеджмент: практикум. Навчальний посібник / За ред. Овсянюк-Бердадіної О. Ф. – Тернопіль: Економічна думка, 2019 – 78 с.
6. Монастирський Г. Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с
7. Нагаєв В. М. Менеджмент : метод. вказівки до самостійного вивчення дисципліни студентам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 073 «Менеджмент». Харк. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва імені П. Василенка ; Харків : б. в., 2020. 28 с.
8. Операційний менеджмент: [методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни] / укладач: О. В. Грідін ; ДБТУ. Харків : [б. в.], 2022. 118 с.
9. Палеха Ю.І., Основи менеджменту теорія і практика: навчальний посібник / Ю.Палеха, Г.Мошек, І. К. : Ліра-К. 2018. 528 с.
10. Ратушняк, О. Г. Самоменеджмент : навч. пос. / О. Г. Ратушняк, О. Г. Лялюк. – Вінниця : ВНТУ, 2021. – 170 с.
11. Старченко Г.В., Калінько І.В., Косач І.А. Операційний менеджмент: навчальний посібник. К. : Кондор-Видавництво, 2020. 264 с.
12. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Н.С. Краснокутська, І.А. Кабанець – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 460 с.
13. Таран О. М. Менеджмент: навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування». Харк. нац. аграр. ун-т. Харків, 2019. 302 с.
14. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальностей 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» Харк. нац. аграр. ун-т. Харків, 2020. 345с.
<http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/2199/4/%D0%BB2.pdf>.
15. Теорія організації: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України» ; [уклад.: М. Л. Гончарова,

Г. О. Мірошніченко]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 134 с

16. Управління персоналом: [методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни] / укладач: О. В. Грідін ; ДБТУ. Харків : [б. в.], 2022. 134 с.

17. Управління персоналом: підручник / [О.М. Шубалий, Н.Т. Рудь, А.І. Гордійчук, І.В. Шубала, М.І. Дзямулич, О.В. Потьомкіна, О.В. Середа]; за заг. ред. О.М. Шубалого. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. 404 с.

18. Хміль Ф. І. Практикум з менеджменту організацій : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ф. І. Хміль. - Львів : Видавництво "Магнолія 2006", 2019. - 332 с.

19. Хміль Ф. І. Практикум з менеджменту організацій : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ф. І. Хміль. - Львів : Видавництво «Магнолія 2006», 2019. - 332 с.

20. Яроміч С.А., Красностанова Н.Е., Привалова Н.В. Самоменеджмент: теорія, практика, словник: навч. посіб. – Одеса : ОРІДУ, 2021. – 136 с.

ДОДАТКИ

Зразок «Екзаменаційний білет»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ
_____ А.І. Кудряшов

« _____ » _____ 2024 р.

Ступінь вищої освіти Магістр
Спеціальність 073 Менеджмент

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ
фахового вступного іспиту

1. Підсистема «люди». Три аспекти вивчення персоналу в системі організації.
2. Соціально-психологічний клімат колективу.
3. Визначити планову облікову чисельність працівників на молокопереробному підприємстві «Молочар» за рік на підставі інформації:
 - явочна чисельність працівників на зміну – 30 осіб;
 - облікова чисельність інших категорій зайнятих - 20 осіб;
 - підприємство працює у дві зміни;
 - реальний фонд робочого часу одного середньооблікового працівника за рік становить 245 днів;
 - підприємство працює 310 днів на рік.

Розробила голова фахової атестаційної комісії к.е.н., доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування, Ю.М. Сагачко